

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури та мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва

СИЛАБУС

Вибіркового освітнього компонента
«ПЕЙЗАЖ ЯК ЖАНР ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА»

підготовки бакалавра
спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
освітньо-професійної програми
«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Силабус вибіркового освітнього компонента «Пейзаж як жанр образотворчого мистецтва» підготовки бакалавра образотворчого мистецтва, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, за освітньо-професійною програмою «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Розробник:

Галина ВАХРАМЕЄВА старший викладач кафедри образотворчого мистецтва
Марта МУРАВЕЦЬ старший викладач кафедри образотворчого мистецтва

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Олександра ПАНФІЛОВА

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва

протокол № 8 від 26. 01. 2026 р.

Завідувач кафедри:

Тетяна ПРОКОПОВИЧ

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна	Галузь знань 02 – культура і мистецтво Спеціальність 023 – Образотворче мистецтво декоративне мистецтво, реставрація ОПП «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, Реставрація» Бакалавр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 3
Мова навчання: українська		Семестр 6
		Лекцій - 10 год. Практичні - 44 год. Самостійна робота -86 год. Консультації - 10 год
		Форма контролю: 1 – залік

II. Інформація про викладача

Вахрамєєва Галина Іванівна

Посада - старший викладач кафедри образотворчого мистецтва

Контактна інформація +38 050 6717570; e-mail: halyna.v.18@gmail.com

Дні занять - <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

(посилання на електронний розклад)

Муравець Марта Василівна

Посада - старший викладач кафедри образотворчого мистецтва

Контактна інформація +380506141194

Дні занять - <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

(посилання на електронний розклад)

1. **Анотація курсу.** В процесі вивчення ВОК «Пейзаж як жанр образотворчого мистецтва» здобувачі освіти теоретично і практично вивчатимуть особливості пейзажного жанру в різних техніках виконання- акварель, сангіна, олійний живопис, ін.. Отримають знання про історію пейзажу, його основні види. В основу вивчення освітнього компонента «Пейзаж як жанр образотворчого мистецтва» покладено принцип єдності теорії та практики, який є необхідною умовою підготовки фахівців, що будуть працювати як незалежні митці, так і викладати у спеціалізованих навчальних закладах чи студіях та гуртках художньої творчості. Лекційний курс містить стислу інформацію про історію становлення жанру «Пейзаж як жанр образотворчого мистецтва», основні напрямки та про творчість визначних митців, що працюють в даному напрямку. Здобувачі освіти зможуть використати набуті знання та навички в

індивідуальній творчій практиці, генеруючи авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента – формування фахівців, здатних створювати високохудожні живописні та графічні твори, проводити інноваційну діяльність на основі національного та зарубіжного досвіду мистецтва живопису.

Завдання освітнього компонента – це теоретичне та практичне засвоєння композиційних, стилістичних особливостей сучасного живопису.

3. Soft skills.

Оскільки soft skills є інтегральною якістю здобувача вищої освіти, що містить взаємопов'язані компетентності, які сприяють особистісному та професійному зростанню, ВОК передбачено розвиток у здобувачів освіти: а) інтегральної, яка полягає у здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в процесі професійної діяльності або навчання; б) загальних, які передбачають здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями; здатність працювати в команді та автономно; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; в) когнітивних (креативність, критичне мислення, логіка) та інші аспекти особистісного розвитку.

4. Структура ВОК.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Становлення пейзажу як жанру.						
Тема 1. Історія пейзажу, становлення як жанру. Види пейзажу. Пейзажі в мистецтві Стародавнього Єгипту, Риму, та періоду Візантії. Розвиток пейзажного жанру в Китаї та Японії. Виконання копії графічного пейзажу Китаю чи Японії. Акварель, туш. Ф-т А-3	28	2	4	20	2	20
Тема 2. Пейзаж періоду класицизму, відродження та бароко. (Фламандський, Голландський, Французький, героїчний пейзаж) Виконання творчого пейзажу на основі обраного твору когось із старих майстрів. Олійний живопис. Ф-т А-3	28	2	4	20	2	20
Разом за модулем 1	56	4	8	40	4	40
Змістовий модуль 2. Розвиток пейзажного жанру в новітній час.						
Тема 3. Пейзаж 18 - поч.20	28	2	4	20	2	20

ст. Творчість визначних пейзажистів України - Васильківського, Куїджі, Труша, Пимоненко, Айвазовського, Орловського, та ін. Імпресіоністичний пейзаж. Виконати етюд пейзажу в імпресіоністичній манері. Олійний живопис. Ф-т А-3						
Тема 4. Поняття абстрактного пейзажу, сучасні митці працюючі у цьому напрямку. Створення графічних зображень міського пейзажу в абстрактній манері. Ф-т А-4.	31	2	2	25	2	10
Тема 5. Створення творчої роботи «Міський пейзаж». Техніка виконання – олійний живопис. Формат 50x40/50x60см.	35	2	6	25	2	30
Разом за модулем 2	94	6	12	70	6	60
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	100

Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувачів освіти – основний вид засвоєння навчального матеріалу. Під час самостійної роботи здобувач освіти опрацьовує теоретичний матеріал, виконує практичні завдання. Самостійна робота здобувачів освіти оцінюється під час поточного контролю та підсумковому контролі. Зміст самостійної роботи здобувачів освіти з ОК визначають силабус освітнього компонента, навчально-методичні матеріали, завдання та методичні вказівки викладача. Опрацювання теоретичного матеріалу і доопрацювання практичних завдань відповідно усіх тем змістових модулів.

Перелік завдань для самостійної роботи:

Пошук і опрацювання теоретичного матеріалу до тем №1-5.
Створення ескізів, підбір колірної гами до виконання теми №5
Створення ряду ескізів до теми № 4.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Силабус розроблено згідно [2025 Положення про організацію освітнього процесу на першому \(бакалаврському\) та другому \(магістерському\) рівнях вищої освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#)

Аудиторні навчальні заняття проводяться за затвердженим в установленому порядку розкладом. Для успішного засвоєння відповідних фахових компетентностей з даного освітнього компонента здобувач зобов'язаний відвідувати усі аудиторні заняття та виконувати завдання.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може

відбуватись за індивідуальним графіком навчання згідно **2025 ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки** за погодженням із керівником курсу та деканатом факультету.

Оцінювання знань здобувача освіти здійснюється згідно **2025 ПОЛОЖЕННЯ про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки**

Замість практичної поточної роботи, на розгляд викладача, здобувачу може зараховуватись участь у конкурсі, олімпіаді чи виставці де він продемонстрував свою фахову майстерність, при умові, що участь була в період залікового кредиту. Згідно з **2024 ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки**.

Політика щодо академічної доброчесності.

Викладання курсу ґрунтується на засадах академічної доброчесності. https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/

Практичні роботи студентів мають бути оригінальними творами власного виконання. Приклади можливої академічної недоброчесності – творчий або академічний плагіат. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності як повторне проходження оцінювання (повторне виконання завдання відповідної теми).

Здобувачу освіти необхідно дотримуватися морально-етичних правил: не пропускати аудиторних занять (у разі пропуску – причину підтвердити документально) не привласнювати чужу інтелектуальну працю; вказувати посилання на першоджерело. У творчих, дослідницьких, методичних роботах, при виконанні самостійної роботи, слід аргументовано доводити і висловлювати власну думку, спираючись на знання та уміння, здобуті у процесі навчання у ЗВО.

Приклади можливої академічної недоброчесності:

- у практичних завданнях – використання чужих робіт, виконаних не власне здобувачем освіти,

- у теоретичних завданнях – відсутність посилань на використані джерела, присвоєння, (без відповідних посилань) чужих умовиводів та міркувань.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

- повторне проходження відповідної теми або змістового модуля.

Порушенням академічної доброчесності також вважаються: академічний плагіат, списування, необ'єктивне оцінювання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Оцінювання відбувається в процесі вивчення відповідної теми, кінцевий термін здачі - напередодні завершення вивчення змістових модулів.

Здобувач освіти має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу (модуля) чи змісту практичних завдань протягом робочого часу усно, електронною поштою. На запит зацікавлених здобувачів освіти, викладач призначає

консультацію для аналізу самостійної роботи здобувачів освіти. Відвідування таких консультацій за бажанням здобувачів освіти.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

Перескладання модулів за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) оцінюється без зниження оцінки.

Розподіл загальної кількості балів між поточним контролем, підсумковим контролем - заліком та критерії оцінювання визначається силабусом ОК і доводяться до відома здобувачів освіти на початку семестру.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом, але бали за це не нараховуються. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, здобувачі освіти має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідними нотатками, а також практичною роботою. Довгострокова відсутність здобувача освіти на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з освітнього компонента і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими здобувачами освіти не передбачені.

У випадку, якщо здобувач освіти пропускає заняття з поважної причини, він має змогу надолужити вивчений матеріал, отримавши та виконавши індивідуальне завдання яке оцінюється згідно оцінювання конкретного пропущеного лекційного чи практичного заняття.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання. З освітнього компонента «Пейзаж як жанр образотворчого мистецтва» він проводиться у формі заліку.

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента «Пейзаж як жанр образотворчого мистецтва» здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом.

Впродовж семестру, здобувач освіти за виконання завдань поточного контролю та самостійної роботи, отримує – 100 балів.

Семестровий залік виставляється за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом ОК. Впродовж семестру, здобувач освіти за виконання завдань поточного контролю і самостійної роботи накопичує максимально 100 балів. У випадку, якщо здобувач освіти отримав менше, ніж 35 балів, він має бути відрахований за академічну неуспішність.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100 балів. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії.

Політика академічної доброчесності при вивченні даного ОК передбачає максимально прозорий підхід до навчання, доступності всього матеріалу, розуміння вимог та розуміння результатів навчання, відповідальності здобувача щодо процесу навчання.

Неформальна освіта при викладанні ОК.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до 2024 ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки за умови підтвердження, що зміст майстер-класів (семінарів, конкурсів, виставок тощо) відповідає темам курсу, сертифікати участі в них (або інші підтверджуючі документи) будуть достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

Критерії оцінювання за контрольні роботи (практичні завдання)

Протягом залікового кредиту здобувачі освіти можуть отримати максимальну кількість балів за поточну практичну роботу 20/10 балів.

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
20-16/10-9	Відповіді повністю розкривають задану тему відповідно до поставлених завдань, практична частина виконана на високому рівні з точки зору теоретичного та практичного вирішення. Завдання виконані на високому рівні з точки зору колористичного та технічно вирішення. Здобувач чудово орієнтується у професійній термінології, та визначеннях.
15-11 / 8-7	Відповіді розкривають задану тему, проте є незначні недоліки. Здобувач орієнтується у професійній термінології та правилах. практична частина виконана на хорошому рівні, розкриває задану тему, проте виконана з незначними недоліками.
10-6 / 6-3	Відповіді не повністю розкривають задану тему, завдання виконані на достатньому рівні. Є незначні порушення послідовності виконання. Не продемонстровані в повній мірі необхідні навички. Здобувач недостатньо орієнтується у професійній термінології.
5-2 /2-1	Відповіді не розкривають задану тему. Мають ряд значних помилок. Здобувач слабо орієнтується в термінології, правилах і визначеннях. Робота не розкриває задану тему та має ряд значних помилок у композиційному та колористичному вирішенні.

2-0/1-0	Відповіді не розкривають задану тему, є грубі помилки у вирішенні практичних завдань. Здобувач не орієнтується у хронології подій та професійній термінології.
---------	--

Підсумковим контролем вибіркового ОК «Пейзаж як жанр образотворчого мистецтва» є залік.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконаних видів робіт, передбачених силабусом. Отже, отримання підсумкових балів відбувається шляхом накопичення балів протягом семестру (практичні аудиторні завдання, завдання винесені на самостійного опрацювання).

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

90-100 бал. – усі завдання виконані в повному обсязі, на високому технічному рівні, здобувач освіти проявив креативність мислення, що відобразилося у оригінальності форм виконаних завдань.

82-89 бал – завдання виконані у повному обсязі. Допущені невеликі недоліки – проявлена недостатня креативність мислення.

75-81 бал. – обсяг виконання завдань з порушеннями до вимог. Допущені певні недоліки у представленні матеріалу, аналізу. Не проявлені оригінальність та креативність за осмисленою тематичною інформацією.

67-74 бал. – неповний обсяг виконання завдань. Робота без креативних думок і смислового навантаження.

60-66 бал. – неповний обсяг виконаних завдань. Не проявлено у висновках до кожної теми креативного мислення та зачатків прогнозування щодо застосування отриманих компетентностей у майбутній роботі. Відсутня презентаційна складова творчої роботи.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Берлач О. П., Вахрамєєва Г.І. Рисунок і живопис в умовах пленерної практики: метод. рекомендації. Луцьк: Волинська обласна друкарня. 2022. 28 с.

2. Берлач, О., Вахрамєєва, Г. Творчість Франца Черняка як художнє віддзеркалення трансформації традицій українського мистецького простору. *Fine Art and Culture Studies*, 2, 157–162. DOI: <https://doi.org/10.32782/facs-2025-2-22>
3. Берлач О., Лесик-Бондарук О.О. Реінтерпретація образу Галицько-волинського князівства в творчому доробку мистецького об'єднання «Куля». Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2022 Вип.48. Том 1. С. 58-65.
4. Вахрамєєва Г. І. Декоративний живопис. Луцьк: Поліграф. центр «Друк Формат», 2016. 24 с.
5. Каленюк О. М., Панфілова О. Г., Тарасюк І. І. Формування професійних навичок майбутніх художників за допомогою живопису з натури. Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий педагогічний аспекти Луцьк, 2022. С. 165-169.
6. Прокопович Т. А., Каленюк О. М., Вахрамєєва Г. І. Основи кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва : навч. посіб. Луцьк: Поліграфічний центр «Друк Формат», ФПО Покора І. О., 2019. 91 с.
7. Прокопович Т. А. Рисунок, як основа в живописі та скульптурі. Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції. Луцьк: СНУ імені Лесі Українки, 2020. С. 86–89.
8. Prokopovych T., Avramenko D, Kaleniuk O., Lesyk-Bondaruk O., Tarasiuk I., Vakhramieieva H. Contemporary abstract art and its multidimensionality. *AD ALTA: journal of interdisciplinary research*. 2021. Vol. 11, No 1 (XV). P. 26 – 30. (Web of Science).
9. Prokopovych T., Panfilova O., Vakhramieieva H. Tarasiuk I., Kaleniuk O. Styles and directions of contemporary Ukrainian fine arts in the context of world trends. *AD ALTA: journal of interdisciplinary research*. 2024. Vol. 14, No 2 (XLIV). P. 13 – 18. (Web of Science).